Siuntion kunnan esi- ja perusopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelma 1.8.2026 alkaen

Sisällys

1. Johdanto 4
2. Opiskeluhuoltosuunnitelman sisältöä ohjaavat keskeiset säädökset ja määräykset 5
3. Opiskeluhuollon kokonaisuus, toiminnan tavoitteet ja keskeiset toimintaa ohjaavat arvot Siuntiossa 6
3.1 Yhteisöllinen opiskeluhuolto 7
3.2 Yksilökohtainen opiskeluhuolto 8
4. Opiskeluhuollon järjestämisvastuu 9
5. Tiedottamis- ja ohjausvelvollisuus 9
6. Opiskeluhuollon palvelujen tehtävät 9
6.1 Opiskeluhuollon psykologipalvelut 9
6.2. Opiskeluhuollon kuraattoripalvelut 11
6.3 Kouluterveydenhoitajan palvelut 12
6.4 Koululääkäri 13
6.5 Neuvolan terveydenhoitajan palvelut esiopetusikäisille 13
6.6 Neuvolalääkärin palvelut esiopetusikäisille 14
7. Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa 15
7.1 Opiskeluhuoltopalveluiden ammattilaisten kanssa tehtävän yhteistyön toteuttamistapoja lapsikohtaisten/oppilaskohtaisten tukitoimien arvioinnissa ja suunnittelussa 15
7.2 Tarvittavan opiskeluhuollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetuksen osallistumisen epäämisen yhteydessä 16
7.3 Opettajan laajaan terveystarkastukseen luokilla, 1, 5 ja 8 antaman oppilaan selviytymistä ja hyvinvointia kuvaavan arvion toimintakäytänteet koulussa 17
7.4 Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen esiopetuksessa ja koulussa 17
7.5 Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhuoltopalvelujen osallisuus opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen 18
7.6 Esiopetuksen ja perusopetuksen opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä 18
7.7 Opiskeluhuollon monialainen yhteistyö oppimisen ja koulunkäynnin tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä 18
7.8 Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa 19
7.9 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen oppilaille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille 20
8. Opiskeluhuollon ohjaus 20
8.1 Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä 20
8.2 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollon ohjausryhmä 21
8.3. Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä 21
8.4 Yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä 22
8.5 Yksittäistä oppilasta koskevan opiskeluhuoltoasian käsittely ja opiskeluhuoltokertomusten laatiminen 23
9 Oikeus saada opiskeluhuollon palveluita 23
10 Opiskeluhuollon rekisterit 24
11 Opiskeluhuoltosuunnitelmat 24
11.1 Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma 25
11.2 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma 25
12 Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista 26

13 Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi 27
13.1 Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa 27
13.2 Poissaolojen suunnitelmallinen seuranta ja poissaoloihin puuttuminen 28
13.3 Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäisemisen ja käyttöön puuttuminen 29
14 Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimenpiteet opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi 29
15 Kriisisuunnitelma 30
16 Opiskeluhuollon yhteistyötahot 30
17 Toiminnan arviointi, ohjaus ja valvonta 31
17.1. Toiminnan arviointi 31
17.2 Toiminnan valvonta 31

LIITTEET

Liite 1: Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä Siuntion kunnan esi- ja perusopetuksessa 1.8.2026 alkaen
Liite 2: Siuntion kunnan koulujen kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämistä ja niihin liittyviä menettelytapoja koskeva suunnitelma 1.8.2026 alkaen

1. Johdanto

Opiskeluhuolto on tärkeä osa esiopetuksen ja perusopetuksen toimintaa. Jokaisella oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluvat fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on varmistaa sekä oppilaiden että henkilökunnan turvallisuus kaikissa tilanteissa. Opiskeluhuollon suunnitelmaa linjaa 1.8.2014 voimaan tulleen oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013, muutettu lailla 377/2022) edellyttämien palveluiden toteuttamisen periaatteet Siuntion kunnassa.

Lain tarkoituksena on

1) edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia sekä osallisuutta ja ehkäistä ongelmien syntymistä;

2) edistää opiskeluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, terveellisyyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja opiskeluyhteisön välistä yhteistyötä;

3) turvata varhainen tuki sitä tarvitseville;

4) turvata opiskelijoiden tarvitsemien opiskeluhuoltopalvelujen yhdenvertainen saatavuus ja laatu;

5) vahvistaa opiskeluhuollon toteuttamista ja johtamista toiminnallisena kokonaisuutena ja monialaisena yhteistyönä.

Tässä suunnitelmassa tarkoitetaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta perusopetuksen oppilashuollosta nimitystä opiskeluhuolto ja opiskelijasta käsitettä oppilas. Koulutuksen järjestäjään viitataan käsitteellä opetuksen järjestäjä.

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä. Oppilaalla on oikeus saada maksutta opiskeluhuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Opiskeluhuoltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus. Tavoitteena on luoda terve ja turvallinen oppimis- ja kouluympäristö, suojata mielenterveyttä ja ehkäistä syrjäytymistä sekä edistää kouluyhteisön hyvinvointia. Opiskeluhuoltotyön toteuttaminen kuuluu kaikille esi- ja peruskoulussa työskenteleville sekä opiskeluhuoltopalveluista vastaaville viranomaisille.

Opiskeluhuoltoa toteutetaan sivistystoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhuolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen opiskeluhuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi oppilailla on oikeus opiskeluhuoltopalveluihin, joita ovat kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. Nämä palvelut Siuntiossa tuottaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue. Keskeinen osa koulujen opiskeluhuoltotyöstä tapahtuu opiskeluhuoltoryhmissä. Opiskeluhuoltoon kuuluvia tukipalveluja ovat myös ohjaajapalvelut, esi- ja kouluruokailu sekä koulukuljetukset.

Tämä opiskeluhuoltosuunnitelma on laadittu opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten Siuntiossa. Siuntiossa opiskeluhuoltosuunnitelma on laadittu yhteisenä esi- ja perusopetukselle. Suunnitelman päivittämisestä vastasi kunnan sivistysosaston asiantuntijaryhmä, johon kuuluivat

- sivistystoimen johtaja
- varhaiskasvatuspäällikkö
- hyvinvointipäällikkö
- Siuntion kunnan opiskeluhuollon ohjausryhmän jäsenet
- kasvatuksen ja opetuksen koordinaattori
- oppilashallinnon koordinaattori

Opiskeluhuoltosuunnitelmaa on prosessin aikana käsitelty Siuntion kunnan opiskeluhuollon ohjausryhmässä ja työstetty yhteistyössä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi oppilailla, huoltajilla sekä kasvatus- ja opetushenkilöstöllä on ollut mahdollisuus kommentoida suunnitelmaa.

Siuntion kunnan opiskeluhuoltosuunnitelma liitetään osaksi Siuntion kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sisältyy kunnan hyvinvointikertomukseen. Tavoitteena on kehittää lapsiperheiden palveluita kunnassa kokonaisvaltaisesti ja osana kunnan hyvinvointikertomusta.

2. Opiskeluhuoltosuunnitelman sisältöä ohjaavat keskeiset säädökset ja määräykset

- Perustuslaki (731/1999)
- Perusopetuslaki (628/1998)
- Lastensuojelulaki (417/2007)
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- Tietosuojalaki (1050/2018)
- EU:n tietosuoja-asetus
- Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (338/2011)
- Oppilas ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)
- Terveydenhuoltolaki (1326/2010)
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)
- Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015)

3. Opiskeluhuollon kokonaisuus, toiminnan tavoitteet ja keskeiset toimintaa ohjaavat arvot Siuntiossa

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa esiopetus- ja kouluyhteisössä. Opiskeluhuoltoa on sekä perusopetuslaissa tarkoitettu opiskeluhuolto että lukiolaissa ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu opiskelijahuolto. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki § 3).

Opiskeluhuollon visio on hyvinvoiva lapsi ja nuori. Opiskeluhuollon toimintaa ohjaavina arvoina ovat lapsen ja nuoren osallisuus, huoltajan vastuu ja osallisuus, yhdessä toimiminen, moniarvoisuus ja oikea-aikainen tuki.

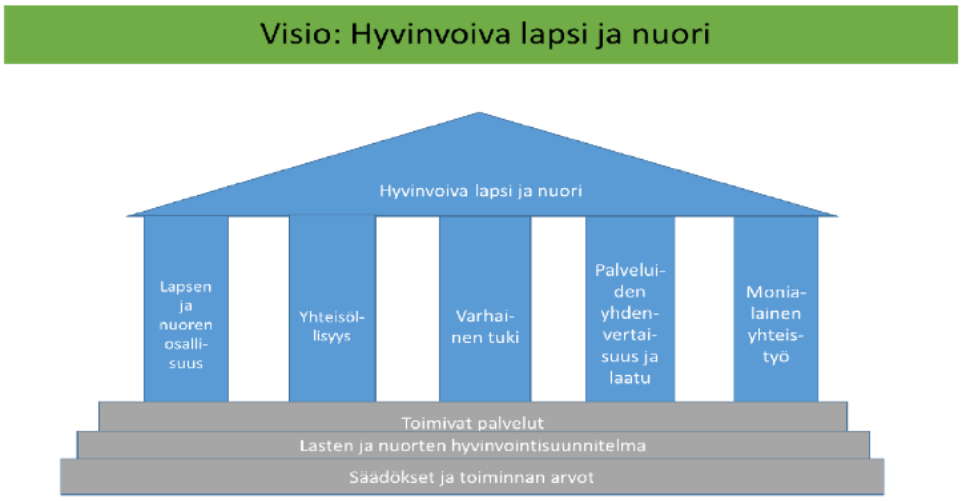

Kuvio 1. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen

Opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko esiopetus-, koulu- ja oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhuoltona. Tämän lisäksi oppilaalla on lakisääteinen oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon.

Siuntiossa opiskeluhuoltoa toteutetaan sivistysosaston sekä hyvinvointialueen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.

Kuvio 2. Opiskeluhuollon kokonaisuus. (Lähde: Opetushallitus)

3.1 Yhteisöllinen opiskeluhuolto

Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko yksikössä edistetään oppilaiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavat kaikki opiskeluhuollon toimijat.

Yksikössä kaikkien oppilaiden kanssa työskentelevien sekä opiskeluhuoltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä oppilaiden ja yhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä huoltajien kanssa. Yksikön henkilökunnalla on ensisijainen vastuu yhteisön hyvinvoinnista.

Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla

- tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia
- tuetaan terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä
- edistetään mielenterveyttä
- ehkäistään syrjäytymistä
- edistetään yhteisön hyvinvointia
- tuetaan oppimista
- tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia.

Opetuksen toteuttamisesta ja oppimisen tukitoimista säädetään tarkemmin koulutusta koskevissa säädöksissä ja niiden perusteella laadituissa opetussuunnitelmien perusteissa. Yksikkökohtainen opiskeluhuoltoa koskeva toiminta kirjataan kunkin yksikön lukuvuosisuunnitelmaan.

Kuvio 3. Esimerkkejä yhteisöllisestä opiskeluhuoltotyöstä. (Lähde: Opetushallitus)

3.2 Yksilökohtainen opiskeluhuolto

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 5 §:n mukaan yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia:

1. koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja;
2. opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja;
3. monialaista yksilökohtaista opiskeluhuoltoa; ja
4. jäljempänä 10 §:ssä tarkoitettuja koulutuksen järjestäjän järjestämiä sosiaali- ja terveyspalveluja.

Jos oppilaitoksen työntekijä arvioi, että oppilas tarvitsee opiskeluhuoltopalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon työntekijään tai opiskeluhuollon psykologiin tai kuraattoriin yhdessä oppilaan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 16 §).

Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, oppilaalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä 15 §:n 1 momentissa säädetyssä määräajassa. Oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on annettava tieto yhteydenotosta opiskeluhuollon työntekijään, jollei 18 §:n 2 momentissa tai muussa laissa säädetä toisin. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 16 §).

4. Opiskeluhuollon järjestämisvastuu

Siuntion kunta vastaa siitä, että opetussuunnitelman mukainen opiskeluhuoltosuunnitelma toteutuu esi- ja perusopetuksessa.

Opiskeluhuollon palvelut eli psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuolto ja neuvolapalvelut ovat vuoden 2023 alusta lähtien olleet Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulla. Siuntion kunta opetuksen järjestäjänä tekee tiivistä yhteistyötä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vastuussa olevien viranomaisten kanssa siten, että opiskeluhuollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

5. Tiedottamis- ja ohjausvelvollisuus

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue vastaa tiedotuksesta toimivallassaan olevista asioista. Siuntion kunta huolehtii siitä, että oppilailla ja heidän huoltajillaan on ajankohtainen ja asianmukainen tieto käytettävissä olevasta opiskeluhuollosta hyvinvointialueelta saadun tiedon mukaisesti.

6. Opiskeluhuollon palvelujen tehtävät

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue vastaa opiskeluhuoltopalvelujen eli kouluterveydenhuollon, opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalveluiden sekä neuvolapalveluiden järjestämisestä Siuntion kunnan opiskeluhuoltosuunnitelman mukaisesti. Opiskeluhuoltopalveluiden työtä ohjaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma.

Opiskeluhuollon palveluiden työtehtäviin kuuluvat oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaiset yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon tehtävät. Lisäksi opiskeluhuoltopalveluiden työntekijät osallistuvat perusopetuslain mukaiseen oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, mihin sisältyy osallistuminen tarvittaessa ja pyydettäessä perusopetuslain mukaisten oppilaskohtaisten tukitoimien (perusopetuksessa) ja lapsikohtaisten tukitoimien (esiopetuksessa) tarpeen arviointiin.

6.1 Opiskeluhuollon psykologipalvelut

Opiskeluhuollon psykologi on lapsen ja nuoren psyykkisen hyvinvoinnin sekä oppimisen psykologian asiantuntija. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) mukaisesti psykologipalveluilla tarkoitetaan opiskeluhuollon psykologin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla:

1) edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa;

2) tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

Psykologi arvioi ja suunnittelee oppilaan tarvitseman yksilökohtaisen työn ensisijaisesti yhdessä oppilaan ja/tai huoltajan kanssa. Psykologin yksilö- ja asiakastyö voi sisältää lapsen ja nuoren oppimiseen, koulunkäyntiin tai kehitykseen liittyvien kysymysten selvittelyä ja arviointia sekä oppilaiden yksilöllisen tukea ja ohjausta tunne-elämän kehitykseen, käyttäytymiseen, sosiaaliseen vuorovaikutukseen tai oppimiseen liittyvissä pulmissa.

Psykologi toimii tarvittaessa oppilaan ja/tai huoltajan suostumuksella monialaisen asiantuntijaryhmän jäsenenä sekä tekee muuta tarvittavaa verkostoyhteistyötä. Tarvittaessa opiskeluhuollon psykologi ohjaa oppilaan tai perheen muiden tarjolla olevien palveluiden piiriin.

Opiskeluhuollon psykologityön tavoitteena on edistää myös koko yhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta sekä myönteistä opiskeluilmapiiriä ongelmia ennaltaehkäisevästä näkökulmasta. Opiskeluhuoltotyössä opiskeluhuollon psykologi tuo psykologista asiantuntijuutta yksiköiden käyttöön muun muassa osallistumalla mahdollisuuksien mukaan oppilaitostensa yhteisöllisiin opiskeluhuoltoryhmiin ja kriisiryhmiin sekä antamalla konsultaatiota koulun henkilöstölle sekä tekemällä yhteistyötä heidän kanssaan. Pyydettäessä opiskeluhuollon psykologi osallistuu vanhempainiltoihin.

Opiskeluhuollon psykologiin voivat ottaa yhteyttä oppilas, huoltajat, opettaja tai koulun muu opiskeluhuolto. Opiskeluhuollon psykologipalvelut ovat luottamuksellisia, vapaaehtoisia ja maksuttomia. Opiskeluhuollon psykologipalveluihin ovat oikeutettuja kaikki esi- ja perusopetuksen oppilaat molemmissa kieliryhmissä. Psykologin asiakastyössä syntyneet tiedot kirjataan terveydenhuollon potilasrekisteriin.

Opiskeluhuollon psykologin rooli esiopetuksen lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arvioinnissa ja suunnittelussa

Psykologi osallistuu tarvittaessa ja pyydettäessä lapsikohtaisten tukitoimien arviointiin ja suunnitteluun oppimisen, psyykkisen kehityksen, itsesäätelyn haasteiden ja mielenterveyden näkökulmasta. Opiskeluhuollon psykologilta voi tarvittaessa pyytää psykologista lausuntoa tai muuta vastaavaa selvitystä liittyen esiopetuksen poikkeavaan järjestämiseen lapsen tuen tarpeesta tai terveydentilasta johtuvasta syystä, perusopetuksen aloittamiseen vuotta säädettyä myöhemmin tai pidennettyyn/varhennettuun oppivelvollisuuden tarpeeseen. Psykologi voi lisäksi konsultoida pyydettäessä ja tarvittaessa liittyen tulkitsemis- ja avustajapalvelun tarpeeseen terveydellisistä syistä. Opiskeluhuollon psykologi osallistuu tarvittaessa koulusiirtymään liittyvän tuen suunnitteluun. Esiopetuksen psykologi huolehtii tarvittavasta tiedonsiirrosta perusopetuksen psykologille. Psykologi osallistuu myös tarvittaessa opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömän tiedon siirtoon esiopetuksesta perusasteelle.

Opiskeluhuollon psykologin rooli perusopetuksen oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arvioinnissa ja suunnittelussa

Psykologi osallistuu tarvittaessa ja pyydettäessä oppilaskohtaisten tukitoimien arviointiin ja suunnitteluun oppimisen, psyykkisen kehityksen, itsesäätelyn haasteiden ja mielenterveyden näkökulmasta. Opiskeluhuollon psykologi ottaa pyydettäessä ja tarvittaessa kantaa oppiaineen rajaamiseen, tarpeeseen vapauttaa oppilas tilapäisesti oppiaineen oppimäärän suorittamisesta terveydellisistä syistä ja perusopetuksen järjestämiseen oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite liittyen kykyyn opiskella toiminta-alueittain tai oppiaineittain sekä liittyen oppivelvollisuuteen. Psykologi voi lisäksi konsultoida pyydettäessä ja tarvittaessa liittyen oppilaskohtaisen tulkitsemis- ja avustajapalvelun tarpeeseen terveydellisistä syistä. Opiskeluhuollon

psykologi osallistuu tarvittaessa siirtymiin liittyvän tuen suunnitteluun. Psykologi huolehtii tarvittavasta tiedonsiirrosta psykologiyksikön sisällä. Psykologi osallistuu myös tarvittaessa opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömän tiedon siirtoon opetuksen järjestäjälle.

6.2. Opiskeluhuollon kuraattoripalvelut

Opiskeluhuollon kuraattori on sosiaalialan sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen ja hyvinvoinnin asiantuntija. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) mukaisesti opiskeluhuollon kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhuollon kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla:

1) edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa;

2) tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

Opiskeluhuollon kuraattori tuo sosiaalialan asiantuntijuutta yksiköiden käyttöön muun muassa osallistumalla mahdollisuuksien mukaan oppilaitostensa yhteisöllisiin opiskeluhuoltoryhmiin ja kriisiryhmiin sekä antamalla konsultaatiota oppilaitosten henkilöstölle sekä tekemällä yhteistyötä heidän kanssaan. Opiskeluhuollon kuraattori tukee oppilaan kouluarjen sujumista, toimintakykyä ja vuorovaikutussuhteita sekä arvioi oppilaan tilannetta perehtymällä oppilaan opiskelu- ja elämäntilanteeseen. Kuraattori arvioi ja suunnittelee oppilaan tarvitseman yksilökohtaisen työn ensisijaisesti yhdessä oppilaan ja/tai huoltajan kanssa. Kuraattori toimii tarvittaessa oppilaan ja/tai huoltajan suostumuksella monialaisen asiantuntijaryhmän jäsenenä sekä tekee muuta tarvittavaa verkostoyhteistyötä. Opiskeluhuollon kuraattori ohjaa oppilaan tai perheen tarvittaessa yksikön ulkopuolisen tuen piiriin.

Oppilaat ohjautuvat opiskeluhuollon kuraattorin luokse ottamalla itse yhteyttä, huoltajan, opettajan tai muun yhteistyötahon huolen kautta. Huoli voi koskea esimerkiksi käyttäytymistä, poissaoloja, mielialaa, kaverisuhteita tai perhetilannetta. Opiskeluhuollon kuraattorin palvelut ovat aina luottamuksellisia, vapaaehtoisia ja maksuttomia. Pyydettäessä opiskeluhuollon kuraattori osallistuu vanhempainiltoihin.

Opiskeluhuollon kuraattoripalveluihin ovat oikeutettuja kaikki esi- ja perusopetuksen oppilaat molemmissa kieliryhmissä. Kuraattoripalvelut ovat osa sosiaalihuollon palveluja ja kuraattorin asiakastyössä syntyneet tiedot kirjataan sosiaalihuollon asiakasrekisteriin.

<u>Opiskeluhuollon kuraattorin rooli esiopetuksen lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arvioinnissa ja suunnittelussa</u>

Kuraattori osallistuu tarvittaessa ja pyydettäessä lapsikohtaisten tukitoimien arviointiin ja suunnitteluun olosuhteiden, ihmissuhteiden, sosiaalisen vuorovaikutuksen ja hyvinvoinnin, käyttäytymisen, tunne-elämän ja elämänhallinnan näkökulmasta. Opiskeluhuollon kuraattori osallistuu tarvittaessa koulusiirtymään liittyvän tuen suunnitteluun. Esiopetuksen kuraattori huolehtii tarvittavasta tiedonsiirrosta perusopetuksen kuraattorille. Kuraattori osallistuu myös tarvittaessa opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömän tiedon siirtoon esiopetuksesta perusasteelle.

<u>Opiskeluhuollon kuraattorin rooli perusopetuksen oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arvioinnissa ja suunnittelussa</u>

Opiskeluhuollon kuraattori on sosiaalialan sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen ja hyvinvoinnin asiantuntija. Kuraattori osallistuu tarvittaessa ja pyydettäessä oppilaskohtaisten tukitoimien arviointiin ja suunnitteluun olosuhteiden, ihmissuhteiden, sosiaalisen vuorovaikutuksen ja hyvinvoinnin, käyttäytymisen, tunne-elämän ja elämänhallinnan näkökulmasta. Opiskeluhuollon kuraattori osallistuu tarvittaessa siirtymiin liittyvän tuen suunnitteluun. Kuraattori huolehtii tarvittavasta tiedonsiirrosta kuraattoriyksikön sisällä. Kuraattori osallistuu myös tarvittaessa opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömän tiedon siirtoon opetuksen järjestäjälle.

6.3 Kouluterveydenhoitajan palvelut

Terveydenhoitaja on terveydenedistämisen asiantuntija koulussa ja oppilaitoksessa. Hänen tehtävänään on terveyden ja hyvinvoinnin sekä oppimisen ja opiskelun edistäminen ja tukeminen.

Terveydenhoitaja vastaa hoitotyön asiantuntijuudesta koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa ja toimii lääkärin sekä muiden ammattilaisten työparina. Tehtävät liittyvät koulu- ja oppilaitosyhteisöön ja -ympäristöön, yksittäiseen oppilaaseen tai opiskelijaan ja perheeseen sekä monialaiseen yhteistyöhön.

Oppilaat, opiskelijat ja huoltajat voivat olla yhteydessä oman koulun ja oppilaitoksen terveydenhoitajaan puhelimitse, kiireettömällä viestillä Lunna-palvelun kautta, turvasähköpostilla tai tulemalla ilman ajanvarausta avovastaanottoajalle. Ajanvarauksen voi tehdä myös sähköisenä.

Äkilliset- ja pitkäaikaissairaudet sekä vapaa-ajalla tapahtuneet tapaturmat hoidetaan omalla terveysasemalla. Koulujen ensiaputilanteet kuuluvat koko koulun henkilöstölle ja huoltajalla on vastuu oppilaan saattamisesta jatkohoitoon. Sairauksien diagnosointi, hoito ja seuranta kuuluvat terveysasemalle.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan tehtäviin kuuluvat mm.

- kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen, sisältäen myös mielenhyvinvoinnin tukemisen
- määräaikaisten terveystarkastusten järjestäminen ja toteuttaminen sekä tarvittaessa tarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen
- terveysneuvonta
- tuen tarpeen arvioiminen
- lisä- ja seurantakäyntien toteuttaminen
- psykososiaalisen tuen tarjoaminen oppilaille, opiskelijoille ja perheille
- omahoidon opastaminen
- ohjaaminen lääkärille tai muille asiantuntijoille tarvittaessa
- yksilöllisen tarpeen mukainen yhteistyö muiden opiskeluhuollon toimijoiden kanssa (esim. konsultaatiot, työparityötyöskentely, monialaiset asiantuntijaryhmät)
- oppimisen ja koulunkäynnin sekä opiskelun tukeen liittyvä konsultaatio ja tuki
- osallistuu tarvittaessa ja pyydettäessä oppilaskohtaisten tukitoimien arviointiin ja suunnitteluun oppilaan terveydentilan ja toimintakyvyn näkökulmasta sekä tarvittaessa siirtymiin liittyvän tuen suunnitteluun.

- kouluterveydenhoitaja huolehtii tarvittavasta tiedonsiirrosta koulu- ja opiskeluterveydenhuollon yksikön sisällä sekä osallistuu tarvittaessa opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömän tiedon siirtoon opetuksen järjestäjälle
- yhteistyö koulun ja oppilaitoksen ulkopuolisten palvelujen kanssa (konsultaatiot, verkosto- ja hoitokokoukset)
- pitkäaikaissairaiden oppilaiden ja opiskelijoiden koulupäivän aikaisen hoidon ja tuen suunnitteluun osallistuminen
- yhteistyö huoltajien ja läheisten kanssa
- avoin vastaanottotoiminta ilman ajanvarausta
- seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut
- rokotukset
- ensiapu ja siihen liittyvä hoitotyö yhdessä koulun muiden toimijoiden kanssa
- pyydettäessä kouluterveydenhoitaja osallistuu vanhempainiltoihin.

6.4 Koululääkäri

Lääkäri toimii lääketieteellisenä asiantuntijana kouluterveydenhuollossa sekä koko kouluyhteisössä. Lääkäri työskentelee terveydenhoitajan työparina. Vastaanotot tapahtuvat ajanvarauksella. Oppilas saa ajan lääkärin vastaanotolle terveydenhoitajan kautta.

Koululääkärin työhön kuuluu

- Ennaltaehkäisevä, seulova työ terveystarkastuksissa sekä esiin nousseiden ongelmien selvittely ja hoitoon ohjaus tarvittaessa.
- Koulunkäyntiin, oppimiseen ja opiskelukykyyn vaikuttavien haasteiden selvittely ja jatkotoimenpiteiden suunnittelu yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Koululääkärille ohjaudutaan ajanvarauksella terveydenhoitajan kautta siinä vaiheessa, kun terveydenhoitajan tai muun opiskeluhuollon toimijan toteuttamassa alkuarviossa on todettu lääketieteellisen arvion tarve.
- Oppilaan hoitavalta lääkäriltä voi pyytää tarvittaessa kannanottoa tarpeeseen vapauttaa oppilas tilapäisesti oppiaineen oppimäärän suorittamisesta terveydellisistä syistä, perusopetuksen järjestämiseen oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite sekä oppilaskohtaisen avustajapalvelun tarpeeseen.

Sairauksien diagnosointi, hoito ja seuranta kuuluvat terveysasemalle. Akuutisti sairastunut oppilas ohjataan terveysaseman päivystykseen.

6.5 Neuvolan terveydenhoitajan palvelut esiopetusikäisille

Esiopetuksen opiskeluhuollon terveydenhoitajapalveluista vastaa neuvolatoiminta. Neuvolan terveydenhoitaja on ennaltaehkäisevän terveydenhuollon asiantuntija. Neuvolan palvelut koostuvat määräaikaisista äitiys- ja lastenneuvolan terveystarkastuksista ja terveysneuvonnasta, jossa

huomioidaan asiakkaiden ja perheiden tarpeet. Terveydenhoitaja toimii moniammatillisessa yhteistyössä muiden ammattiryhmien kanssa.

Yksilökohtainen työ

- Esiopetusikäisen lapsen oma terveydenhoitaja neuvolassa
- Yksittäisen esiopetusikäisen lapsen neuvolaterveydenhoitajan palvelut, kuten 6-vuotistarkastus ja yksilölliset käynnit. Taustalla on terveydenhoitajan ja lääkärin tekemä laaja 4-vuotistarkastus, johon 5- ja 6-vuotiskäynnit perustuvat.
- Terveydenhoitaja toimii tarvittaessa huoltajan suostumuksella monialaisen asiantuntijaryhmän jäsenenä sekä osallistuu tarvittaessa muihin verkostotapaamisiin.
- Terveydenhoitaja osallistuu tarvittaessa ja pyydettäessä lapsikohtaisten tukitoimien arviointiin ja suunnitteluun lapsen terveydentilan ja toimintakyvyn näkökulmasta. Terveydenhoitaja osallistuu tarvittaessa koulusiirtymään liittyvän tuen suunnitteluun. Neuvolan terveydenhoitaja huolehtii tiedonsiirrosta kouluterveydenhoitajalle kirjaten yhteenvedon lapsesta 6 –vuotiaan neuvolakäynnin yhteydessä.

Yhteisöllinen työ

- Neuvolan terveydenhoitaja osallistuu mahdollisuuksien mukaan alueensa esiopetusyksiköiden yhteisöllisiin opiskeluhuoltoryhmiin kutsuttaessa/tarvittaessa.
- Terveydenhoitajan tehtävänä on tuoda esille terveydenedistämisen näkökulma esiopetusyhteisön tasolla.
- Vastaa konsultaatioihin: Yhteydenotto ja konsultaatio neuvolaan tapahtuu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen keskitetyn neuvolan viranomaislinjan kautta. Ellei asiaa saada hoidettua keskitetyssä, ohjataan tarvittaessa neuvolan terveydenhoitajalle.
- Pyydettäessä neuvolan terveydenhoitaja osallistuu esiopetuksen vanhempainiltoihin.

Esiopetusyksikkö konsultoi yksittäisen lapsen asioissa ensisijaisesti lapsen omaa terveydenhoitajaa.

6.6 Neuvolalääkärin palvelut esiopetusikäisille

Esiopetuksen opiskeluhuollon lääkäripalveluista vastaa pääsääntöisesti neuvola. Neuvolalääkäri on lasten ja nuorten fyysisen ja psyykkisen kasvun ja kehityksen sekä niiden pulmien lääketieteellinen asiantuntija. Jos lapsen tuen arvioimiseen ja suunnitteluun esiopetusiässä tarvitaan lääketieteellistä asiantuntemusta, terveydenhoitaja, psykologi tai kuraattori voi konsultoida lasta hoitavaa tahoa tai neuvolalääkäriä.

7. Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten yhteinen tehtävä. Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten sekä yhteistyötahojen osallisuus opiskeluhuollon toimintatapojen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa on opiskeluhuollossa keskeistä. Tämä edellyttää yhteisiä toimintatapoja ja erityisesti opetuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen yhteistyötä.

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan kouluterveydenhuollon palveluja, esiopetusikäisten terveydenhuollon palveluita, opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista yksilökohtaista opiskeluhuoltoa, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa seurataan ja edistetään oppilaan kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista, ehkäistään ongelmia ja tarjotaan varhaista tukea.

Yksilökohtainen opiskeluhuolto perustuu aina oppilaan sekä tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus ja mielipiteet otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Esiopetuksen opiskeluhuoltopalveluiden työssä korostuu yhteistyö huoltajien ja opettajien kanssa mm. asiakastyön, konsultaation ja monialaisten asiantuntijaryhmien kautta.

7.1 Opiskeluhuoltopalveluiden ammattilaisten kanssa tehtävän yhteistyön toteuttamistapoja lapsikohtaisten/oppilaskohtaisten tukitoimien arvioinnissa ja suunnittelussa

<u>Esiopetuksessa</u>

- Yhteistyö voidaan toteuttaa esimerkiksi konsultoimalla suoraan suullisesti tai kirjallisesti (sähköisesti) opiskeluhuoltopalveluiden asiantuntijaa, jonka asiantuntemuksen piiriin lapsen asia kuuluu.
- Jos opettaja ei tiedä, ketä asiantuntijaa olisi tarpeen konsultoida, hän voi konsultoida jotakuta opiskeluhuoltopalveluiden ammattilaista ja ammattilaiset sopivat keskenään, kuka on paras asiantuntija lapsen asiaan.
- Opettaja kokoaa lapsikohtaisen pedagogisen tapaamisen (esimerkiksi lapsen esiopetussuunnitelmakeskustelu) lapsikohtaisten tukitoimien arviointia ja suunnittelua varten
    - Opiskeluhuoltopalveluiden työntekijät tulevat tarvittaessa ja pyydettäessä mukaan, jos opiskeluhuoltopalveluiden työntekijä tietää etukäteen, kenen lapsen tukitoimia tapaamisessa käsitellään ja hänellä on lyhyt kooste lapsen aiemmista pedagogisista tukitoimista ja tieto siitä, mihin asiaan tarvitaan opiskeluhuoltopalveluiden asiantuntijan mielipidettä.

- Mikäli lapsen asiassa on tarvetta perustaa oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukainen monialainen asiantuntijaryhmä tai sellainen on jo olemassa, voidaan lapsen oppimiseen ja esiopetuksen sujumiseen liittyviä asioita käsitellä myös tässä yhteydessä ja opettaja voi kirjata sovitut tukitoimet lapsen pedagogiseen asiakirjaan/tuen toteuttamista koskevaan suunnitelmaan. Tällaisessa tapaamisessa käsitellään siten kahta eri asiaa, jotka kirjataan Wilmaan lapsikohtaiseen muistioon sekä tuen toteuttamista koskevaan suunnitelmaan. (oppilashuoltokertomus OHL 20 § / tuen toteuttamista koskeva suunnitelma POL 20 f § /muu pedagoginen asiakirja).

<u>Perusopetuksessa</u>

- Yhteistyö voidaan toteuttaa esimerkiksi konsultoimalla suoraan suullisesti tai kirjallisesti (sähköisesti) opiskeluhuoltopalveluiden asiantuntijaa, jonka asiantuntemuksen piiriin oppilaan asia kuuluu.
- Jos opettaja ei tiedä, ketä asiantuntijaa olisi tarpeen konsultoida, hän voi konsultoida koko opiskeluhuoltopalveluiden ammattilaisten tiimiä yhteisellä konsultaatioajalla.
- Opettaja tai rehtori kokoaa pedagogisen oppilaskohtaisen ryhmän oppilaskohtaisten tukitoimien arviointia ja suunnittelua varten.
- Jos oppilaitoksen työntekijä arvioi, että opiskelija tarvitsee opiskeluhuoltopalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon työntekijään tai opiskeluhuollon psykologiin tai kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot. Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä.
- Opiskeluhuoltopalveluiden työntekijät tulevat tarvittaessa ja pyydettäessä mukaan, jos opiskeluhuoltopalveluiden työntekijä tietää etukäteen, kenen oppilaan tukitoimia tapaamisessa käsitellään ja hänelle on lyhyt kooste oppilaan aiemmista pedagogisista tukitoimista ja tieto siitä, mihin asiaan tarvitaan opiskeluhuoltopalveluiden asiantuntijan mielipidettä.
- Mikäli oppilaan asiassa on tarvetta perustaa oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukainen monialainen asiantuntijaryhmä tai sellainen on jo olemassa, voidaan oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyviä asioita käsitellä myös tässä yhteydessä ja opettaja voi kirjata sovitut tukitoimet oppilaan pedagogiseen asiakirjaan/tuen toteuttamista koskevaan suunnitelmaan. Tällaisessa tapaamisessa käsitellään siten kahta eri asiaa, jotka kirjataan Wilmaan opiskelijakohtaiseen muistioon, tuen toteuttamista koskevaan suunnitelmaan sekä tarvittaessa tuen toteuttamista koskevan suunnitelman liitteeseen. (oppilashuoltokertomus OHL 20 § / tuen toteuttamista koskeva suunnitelma POL 20 f § /muu pedagoginen asiakirja).

7.2 Tarvittavan opiskeluhuollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetuksen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty Perusopetuslain 36 §:n 1 momentissa tarkoitettu kurinpitotoimi tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi ja enintään seuraavaksi työpäiväksi 36 §:n 2 tai 3 momentin nojalla, järjestetään tarvittava

opiskeluhuolto. Koulu huolehtii tiedonkulusta kodin ja koulun välillä sekä kokoaa monialaisen asiantuntijaryhmän oppilaan tuen saannin varmistamiseksi.

Määräaikaisesta erottamisesta päättää sivistyslautakunnan suomenkielinen/ruotsinkielinen jaosto. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tulee olla edustettuna lapsen tekemäksi ilmoitetun rangaistavan teon esitutkinnassa ja tuomioistuinkäsittelyssä sekä käsiteltäessä oppivelvollisen lapsen koulusta erottamista koskevaa asiaa lautakunnassa, jollei sosiaalihuollosta vastaava toimielin arvioi läsnäolon olevan ilmeisen tarpeetonta.

7.3 Opettajan laajaan terveystarkastukseen luokilla, 1, 5 ja 8 antaman oppilaan selviytymistä ja hyvinvointia kuvaavan arvion toimintakäytänteet koulussa

Kouluterveydenhuollon laajat terveystarkastukset tehdään 1., 5., ja 8. luokilla. Vanhemmat kutsutaan mukaan tarkastuksiin, sillä samalla on tarkoitus arvioida koko perheen hyvinvointia. Perheen, koulun ja kouluterveydenhuollon yhteistyötä vahvistetaan yhteisellä arvioinnilla oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa. Laajoissa terveystarkastuksissa huomioidaan kaikki arvioinnissa esille tulevat asiat ja ne käydään läpi oppilaan ja vanhempien kanssa.

7.4 Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen esiopetuksessa ja koulussa

Kokonaisvastuu lapsen sairauden hoidosta ja lääkkeiden annosta on aina vanhemmilla. Heidän tehtävänä on kertoa esiopetuksessa ja koulussa lapsen opettajalle ja avustajalle lapsen sairauksista ja niiden hoidosta. Lapsen sairaus saattaa vaatia erityistoimenpiteitä, mutta erityisjärjestelyt on aina sovittava lapsi- ja perhekohtaisesti yhteisymmärryksessä kodin ja koulun kanssa. Kun lapsella on vakava tai pitkäaikainen sairaus, on koulussa sovittava hoitoneuvottelu, johon osallistuvat vanhempien sekä opettajan ja avustajan lisäksi kouluterveydenhoitaja.

Hoitoneuvottelussa tarkastellaan ja selvitetään lapsen selviytymistä koulussa ja hänen mahdollisesti vaatimiaan erityisjärjestelyjä sekä kirjataan hoitoneuvottelussa sovitut asiat.

Kouluneuvotteluihin pyydetään paikalle kouluterveydenhoitaja ja tarvittaessa myös koululääkäri. Hoitoneuvottelu sovitaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun lapsella on todettu vakava tai pitkäaikainen sairaus, joka vaikuttaa lapsen vointiin koulussa. Hoitoneuvottelua voi ehdottaa myös koulun henkilöstö, kun lapsen voinnissa ja jaksamisessa tapahtuu havaittavia muutoksia. Jokaisen aikuisen on velvollisuus auttaa parhaan kykynsä mukaan, jos lapselle koulussa tulee hätätilanne kuten epilepsiakohtaus, insuliinishokki tai vakava allerginen reaktio.

Todistus erityisruokavalion tarpeesta –lomake vastaa valtakunnallista allergiaohjelmaa, joka korostaa terveyden tukemista. Pysyvistä erityisruokavalioista, kuten keliakiaruokavaliosta ja diabeetikon ruokavaliosta sekä vaikeista ruoka-allergioista, täytetään todistus erityisruokavalion tarpeesta ruokailua varten. Lomake toimitetaan koulukeittiöön.

Kansallisen Allergiaohjelman mukaisesti lieviä oireita (ohimenevä suun kutina tai kirvely tai ihon punoitus) aiheuttavia ruoka-aineita ei tule enää hoitaa välttämisellä vaan altistamalla ja vähitellen siedättämällä. Näin ollen lievistä allergiaa aiheuttavista ruoka-aineista ei enää laadita

välttötodistusta. Uskonnollisista ja eettisistä ruokarajoituksista vanhemmat ilmoittavat erillisellä lomakkeella suoraan koulukeittiöön.

7.5 Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhuoltopalvelujen osallisuus opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen

Oppilaille ja huoltajille annetaan mahdollisuus vaikuttaa palveluiden suunnitteluun, toteuttamiseen ja toiminnan arviointiin. Oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on opiskeluhuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa.

Opiskeluhuolto luo kouluyhteisössä edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennalta ehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä. Oppilaiden ja huoltajien osallisuus, suunnitelmallinen yhteistyö ja opiskeluhuollosta tiedottaminen lisää opiskeluhuollon tuntemusta ja edesauttaa palveluihin hakeutumista.

Monialainen oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä vastaa esiopetusyksikön / koulun opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja toiminnan arvioinnista.

Koulun ja esiopetuksen opiskeluhuoltoryhmää johtaa rehtori ja hänen ollessa estynyt apulaisrehtori.

7.6 Esiopetuksen ja perusopetuksen opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä

Yksikön esihenkilö vastaa siitä, että koko henkilöstö perehdytetään yhteisöllisen opiskeluhuollon toimintatapoihin. Henkilöstön tulee tuntea koulun suunnitelmat (turvallisuussuunnitelma, kiusaamisen vastainen työ, häirinnän ja väkivallan ehkäisy, poissaolo koulusta jne.) ja noudattaa annettuja ohjeita.

7.7 Opiskeluhuollon monialainen yhteistyö oppimisen ja koulunkäynnin tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä

Yhteistyö JOPO-opetuksen kanssa

Hakeuduttaessa JOPO-opetukseen oppilaat valitaan oppilaan ja huoltajan yhteisen hakemuksen sekä oppilaan haastattelun perusteella. Oppilaan koulunkäynnin tilanne kartoitetaan haettaessa. Opettajien on mahdollista pyytää konsultaatiota oppilaan asioissa kootun asiantuntijaryhmän muilta jäseniltä saadakseen kattavan kuvan oppilaan kokonaistilanteesta. JOPO –opetuksessa opiskelevalla oppilaalla on saatavissa koulun opiskeluhuoltopalvelut.
Yhteistyötä oppilaan, huoltajan, JOPO -opettajan ja mahdollisten muiden tarvittavien opiskeluhuoltohenkilöiden kesken toteutetaan oppilaalle laadittujen suunnitelmien mukaisesti.

Huoltajan tuki nuorelle on onnistumisen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Opettaja toimii tiiviissä yhteistyössä muiden oppilaan koulunkäyntiä tukevien yhteistyötahojen kanssa.

Yhteistyö sairaalaopetuksen yhteydessä

Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa koulussa. Oppilaalle järjestetään opetusta ja tukea siinä määrin kuin se hänen terveytensä, pedagogiset erityistarpeensa ja erikoissairaanhoidon hoidolliset ja kuntoutukselliset toimenpiteet huomioon ottaen on perusteltua.

Mikäli oppilaan kohdalla opetus järjestetään oman koulun sijasta sairaalaopetuksessa, toteutetaan siirtyminen oppilaan, huoltajan tai muun laillisen edustajan, opetuksen järjestäjän, sairaalaopetusyksikön ja erikoissairaanhoidon moniammatillisessa yhteistyössä. Sivistystoimenjohtaja tekee oppilaskohtaisen hallintopäätöksen sairaalaopetukseen siirtymisestä.

Sairaalaopetus on erikoissairaanhoidon yhteydessä annettavaa perusopetusta avo- ja osasto-oppilaille. Sairaalaopetuksessa korostuvat kasvatuksen ja opetuksen lisäksi pedagoginen kuntoutus ja kaikkien oppilasta opettavien, kasvattavien tai hoitavien tahojen keskinäinen yhteistyö ja konsultaatio.

Sairaalaopetuksessa tuetaan oppilaan koulupolkua. Nivelvaiheyhteistyö oppilaan oman koulun kanssa korostuu tulo- ja paluuvaiheessa. Oppilaan tukitoimien ja opetuksen järjestämiseksi järjestetään sairaalaopetuksen koordinoimana sekä tulo- että paluuvaiheessa verkostopalaveri, johon kootaan tarvittava opiskeluhuollollinen asiantuntijaryhmä. Oppilaan tulee voida palata siihen opetukseen, johon oppilas osallistui ennen siirtymistä sairaalaopetukseen.

7.8 Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Siuntiossa työskentelee säännöllisesti kunnan koulunuorisotyöntekijä. Opiskeluhuoltotyössä varmistetaan, että työn- ja vastuunjako eri toimijoiden kesken on selkeä ja että se on oppilaan, hänen huoltajiensa ja asiaan liittyvien tahojen tiedossa. Yhteistyössä noudatetaan eri tahojen keskinäistä luottamusta, kunnioitusta ja arvostusta.

Opiskeluhuoltohenkilöstö vastaa yhteistyöstä erikoissairaanhoidon kanssa.

Koulut tekevät yhteistyötä poliisin kanssa tarpeen mukaisesti tilanteissa, joissa turvallisuus on vaarantunut. Yhteistyötä tehdään myös ennaltaehkäisevässä mielessä. Yhteistyötä ohjaavat koulun toimintaohjeet äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa sekä poliisin kouluille antama ohjeistus.

Koulun edustaja tekee lastensuojeluilmoituksen uhka- ja vaaratilanteissa mukana olleista oppilaista. Lisäksi koulun edustaja konsultoi poliisia tai tekee suoraan rikosilmoituksen.

Oppilaiden hyvinvointia tukevassa yhteistyössä ovat tarvittaessa mukana myös esimerkiksi koulunuorisotyö, sosiaalipalvelut, vanhempainyhdistykset, oppilaskunnat, esiopetus sekä toisen asteen oppilaitokset. Näiden tahojen osallistuminen vahvistaa yhteisöllistä opiskeluhuoltoa ja tukee oppilaan kasvua, kehitystä ja koulupolkua eri nivelvaiheissa. Yläkoulun oppilaiden hyvinvointia tukevassa yhteistyössä koulunuorisotyöntekijä on mukana säännöllisesti.

7.9 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen oppilaille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille

Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteet kuvataan tässä opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmassa, joka on myös luettavissa kunnan nettisivuilla.

Lisäksi yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteet käsitellään koulukohtaisissa henkilöstökokouksissa. Huoltajia tiedotetaan näistä periaatteista ja toiminnasta esimerkiksi Wilma-viesteillä tai vanhempainilloissa. Opiskeluhuollon henkilökunta kiertää luokissa kertomassa opiskeluhuollon toiminnasta.

8. Opiskeluhuollon ohjaus

Opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaiset osallistuvat koulutuksen järjestäjien opiskeluhuollon ohjausryhmiin, joissa suunnitellaan alueellista yhteistyötä ja arvioidaan myös esiopetuksen opiskeluhuollon toteutumista koulutuksen järjestäjätasolla. Lisäksi yhteistyötä opiskeluhuoltopalvelujen ja koulutuksen järjestäjien kanssa tehdään ja arvioidaan alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman mukaisesti.

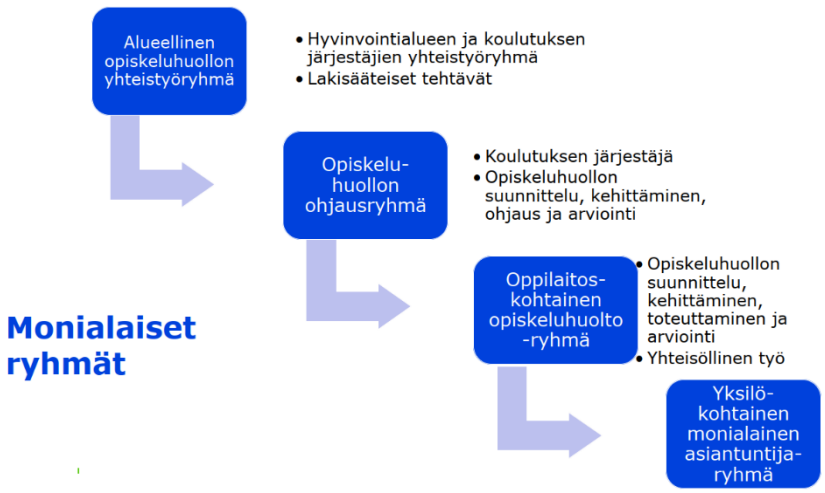

Kuvio 3. Opiskeluhuollon ohjausryhmät. (Lähde: Opetushallitus)

8.1 Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä

Hyvinvointialueen on yhdessä alueensa kuntien kanssa muodostettava alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmässä tulee lisäksi olla alaikäisten vanhempien tai huoltajien sekä opiskelijoiden edustajia, opiskeluhuollon työntekijöiden edustajia sekä tarvittaessa muita yhteistyötahoja. Yhteistyöryhmä toimii hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien yhteistyöelimenä.

Siuntion kunnan edustajana alueellisessa opiskeluhuollon ohjausryhmässä toimii sivistystoimenjohtaja.

Yhteistyöryhmän tehtävät on määritelty oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (1287/2013, 14 a §).

8.2 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollon ohjausryhmä

Koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen *opiskeluhuollon ohjausryhmä.* Opiskeluhuollon ohjausryhmä vastaa kuntatason opiskeluhuollon toiminnan linjaamisesta ja tukemisesta. Sen tehtävänä on edistää yhteisten toimintatapojen omaksumista sekä tukea esi- ja perusopetuksen opiskeluhuollon tavoitteiden saavuttamista. Siuntiossa ryhmä koostuu sekä sivistysosaston että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen edustajista. Ryhmän puheenjohtajana toimii sivistystoimenjohtaja ja hänen varahenkilönään varhaiskasvatuspäällikkö.

8.3. Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä

Oppilaitoksen opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa monialainen *oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä* tai muu tehtävään soveltuva monialainen oppilaitoskohtainen ryhmä. Oppilaitoskohtaista opiskeluhuoltoryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttaminen ja kehittäminen.

Muilta osin koulutuksen järjestäjä päättää yhteistyössä opiskeluhuollon palveluja tuottavien tahojen kanssa tarkemmin opiskeluhuoltoryhmien kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Opiskeluhuoltoryhmät voivat tarvittaessa kuulla asiantuntijoita.

Siuntiossa oppilaitoskohtaista opiskeluhuoltoryhmää (esiopetus ja perusopetus) johtaa koulun rehtori ja hänen ollessa estynyt apulaisrehtori.

Opiskeluhuoltoryhmään voi kuulua mahdollisuuksien mukaan:

- rehtori
- varhaiskasvatuksen palvelualuevastaava
- yksikön apulaisjohtaja
- varhaiskasvatuksen toimintayksikön yksikkövastaava
- erityisopettaja
- varhaiskasvatuksen erityisopettaja
- opiskeluhuollon kuraattori
- terveydenhoitaja
- opiskeluhuollon psykologi
- oppilaanohjaaja
- huoltajaedustus
- oppilasedustus

Tarpeen mukaan ryhmään osallistuu:

- varhaiskasvatuksen opettaja
- luokanopettaja
- luokanvalvoja
- muu opettaja
- kasvun ja oppimisen ohjaaja
- varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
- muu yksikön asiantuntija
- sosiaalityöntekijä
- lääkäri
- poliisi
- nuorisotyöntekijä
- muu asiaan liittyvä henkilö

Oppilaitoskohtaisen opiskeluhuoltoryhmän tehtävä on:

- suunnitella ja koordinoida opiskeluhuoltotyötä yksikössä
- ennaltaehkäistä oppimisen esteitä ja kasvuun liittyviä ongelmia
- ratkaista jo syntyneitä ongelmia
- tukea opettajia kasvatus- ja opetustyössä
- löytää parhaat mahdolliset keinot oppimistuloksien saavuttamiseksi
- suunnitella yhteistyössä opettajien kanssa tuen tarpeessa olevien oppilaiden koulutyön järjestäminen
- seurata ja arvioida toimenpiteiden vaikutuksia.
- seurata säännöllisesti oppilaan kouluun kiinnittymiseen tehtyjä toimenpiteitä

Opiskeluhuoltoryhmän jäsenten työskentelyyn kuuluvat vierailut luokissa, oppituntien seuraaminen ja oppilaiden kanssa keskusteleminen. Opiskeluhuoltoryhmän jäsenet voivat kuulla tukioppilaita tai oppilaskunnan jäseniä. Opiskeluhuoltohenkilöstö on aktiivisesti mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa erilaisia teemapäiviä, vanhempainiltoja, kouluun tutustumispäiviä, koulukohtaisia kyselyjä ja erilaisia koulun toimintakulttuurin kehittämiseen tähtääviä toimenpiteitä.

8.4 Yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä

Yksittäisen oppilaan tai tietyn oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhuollon palvelujen järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Monialaisuudella tarkoitetaan sitä, että paikalla on sekä opetushenkilöstöä että opiskeluhuoltopalveluiden henkilöstöä. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain oppilaan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella.

Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaa se henkilö, jolla on herännyt huoli oppilaasta. Kun opiskeluhuoltotyössä käsitellään yksittäistä oppilasta koskevaa asiaa, asian käsittelyyn voivat osallistua vain ne oppilaan opetukseen ja opiskeluhuollon järjestämiseen osallistuvat, joiden tehtäviin oppilaan asian käsittely välittömästi kuuluu.

Monialaiset asiantuntijaryhmät toteuttavat yksilökohtaista opiskeluhuoltoa. Toiminnasta laaditaan lain mukainen opiskeluhuoltokertomus. Siuntiossa lain mukaisen opiskeluhuoltokertomuksen muodostavat Wilmaan tehdyt muistiot.

8.5 Yksittäistä oppilasta koskevan opiskeluhuoltoasian käsittely ja opiskeluhuoltokertomusten laatiminen

Jos oppilaitoksen työntekijä arvioi, että opiskelija tarvitsee opiskeluhuoltopalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon työntekijään tai opiskeluhuollon psykologiin tai kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Asian käsittely yksittäisen oppilaan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu oppilaan tai, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä - hänen huoltajansa suostumukseen.

Oppilaan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Jos alaikäisellä tai muutoin vajaavaltaisella ei ikänsä tai kehitystasonsa vuoksi ole edellytyksiä arvioida itsenäisesti asian merkitystä, huoltaja tai muu laillinen edustaja voi antaa siihen suostumuksen hänen sijastaan.

Monialaisen asiantuntijaryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta ja ilmaista heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 26 §:n 3 momentissa säädetään.

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi tarpeelliset tiedot kirjataan opiskeluhuoltokertomukseen. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön, joka huolehtii opiskeluhuoltokertomuksen laatimisesta. Kirjausten sisältöä säätelee oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 20 §, jonka mukaan opiskeluhuoltokertomukseen saa kirjata vain ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi.

Monialaisen yksilökohtaisen opiskeluhuollon rekisterin (opiskeluhuoltorekisteri) rekisterinpitäjä on koulutuksen järjestäjä. Opiskeluhuoltorekisteriin tallennetaan oppilaitoksen monialaisessa yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa laadittavat opiskeluhuoltokertomukset sekä opiskelijan ja hänen laillisen edustajansa antamat tahdonilmaisut. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 21 §).

Yksikön johtaja toimii rekisterin vastuuhenkilönä ja määrittelee tapauskohtaisesti käyttöoikeudet rekisteriin tallennettaviin tietoihin.

9 Oikeus saada opiskeluhuollon palveluita

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 15 §:n mukaan oppilaalle taataan mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun oppilas tai hänen huoltajansa on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun järjestetään samana tai seuraavana työpäivänä. Kiireellisyysarvion tekee psykologi tai kuraattori.

Terveydenhoitajan työaika opiskeluterveydenhuollossa on järjestettävä siten, että oppilas voi tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle myös ilman ajanvarausta.

Hoidon tarpeen arviointi ja lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä terveydenhuoltolain 51 §:n mukaisesti.

10 Opiskeluhuollon rekisterit

Siuntion kunta ylläpitää rekisterinpitäjänä monialaisen yksilökohtaisen opiskeluhuollon rekisteriä (opiskeluhuoltorekisteri). Rekisteriin tallennetaan yksikön toteuttamassa monialaisessa yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa laadittavat opiskeluhuoltokertomukset sekä muut siihen liittyvissä tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat. Siuntiossa opiskeluhuoltorekisterin muodostavat Wilmaan kirjattavat lapsikohtaiset/opiskelijakohtaiset muistiot, tuen toteuttamista koskeva suunnitelma sekä tuen toteuttamista koskevan suunnitelman mahdolliset liitteet.

Yksikön johtaja (rehtori/varhaiskasvatuksen palvelualuevastaava) toimii rekisterin vastuuhenkilönä ja määrittelee tapauskohtaisesti käyttöoikeudet rekisteriin tallennettaviin tietoihin.

Jokainen opiskeluhuollon ammattihenkilö vastaa omista asiakasrekistereistään ja päättää myös vastaamiensa rekistereihin sisältyvien tietojen luovuttamisesta tilanteissa, joissa niitä pyytävällä on lakiin perustuva oikeus tiedon saantiin.

11 Opiskeluhuoltosuunnitelmat

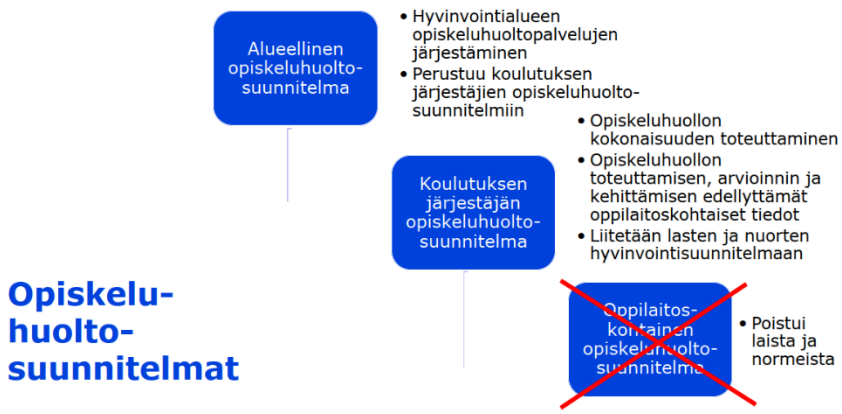

Kuvio 4: Opiskeluhuoltosuunnitelmat: Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma ja koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma. Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma on poistunut laista ja normeista. (Lähde: Opetushallitus)

11.1 Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma

Hyvinvointialueella tulee olla valtuustokausittainen alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhuoltopalvelujen järjestämiseksi. Suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa ja se on tarkistettava tarvittaessa. Hyvinvointialue on laatinut alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman vuosille 2024–2026. Alueellisessa opiskeluhuoltosuunnitelmassa kuvataan opiskeluhuollon palvelujen järjestäminen sekä tasalaatuisten ja yhdenmukaisten palvelujen turvaaminen. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan hyvinvointialueen opiskeluhuoltopalveluiden ja koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi. Esiopetuksen osalta keskeistä on, että neuvola ja opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut sekä varhaiskasvatus tekevät yhteistyötä.

Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma on alueellisen hyvinvointisuunnitelman liite (LUVN_Hyvinvointisuunnitelma_2024-26_24052024.pdf).

11.2 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma

Koulutuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma. Opiskeluhuoltosuunnitelma on laadittu esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti ja suunnitelma liitetään kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten opiskeluhuoltosuunnitelmassa on oppilaitoskohtaisesti seuraavat tiedot:

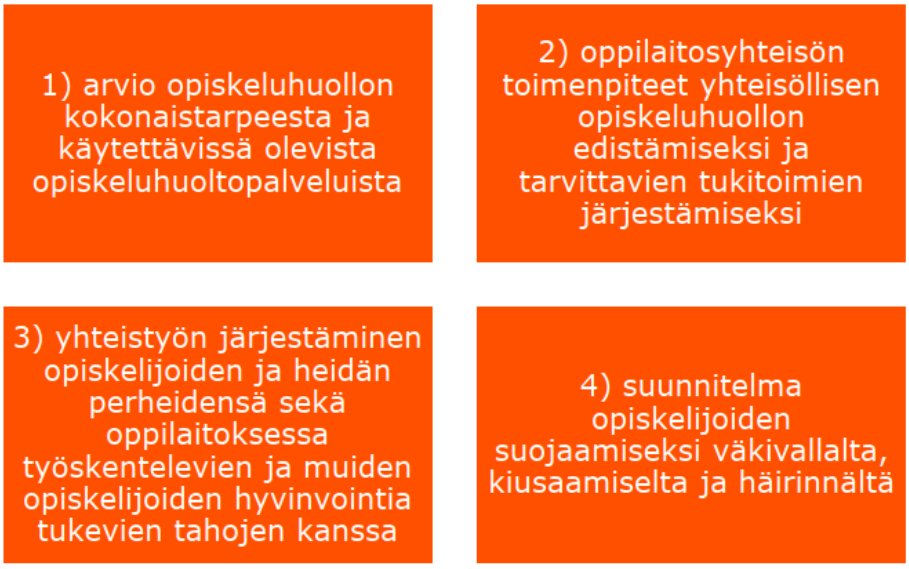

12 Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista

Opiskeluhuoltoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhuolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen opiskeluhuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi oppilailla on oikeus opiskeluhuoltopalveluihin, joita ovat kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. Opiskeluhuoltopalvelut järjestetään lähipalveluna Siuntion kunnan sivistyskampuksen tiloissa.

Arvioon opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista (kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) kootaan tiedot kustakin yksiköstä. Arviot päivitetään vuosittain koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollon ohjausryhmässä. Tiedot ilmoitetaan opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmassa opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten henkilötyövuosina. Arvioilla varmistetaan opiskeluhuoltopalvelujen riittävyys huomioiden oppilaiden ja kouluyhteisön tarpeet, terveystarkastusten ja henkilöstömitoitusten toteutuminen sekä palvelujen järjestäminen määräajassa.

Arvioon kokonaistarpeesta sisältyvät yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä opiskeluhuoltotyössä sekä opiskeluhuollon yhteistyössä tarvittavat resurssit. Kokonaistarpeen arviossa huomioidaan esimerkiksi kouluyksiköiden määrä ja koulujen oppilasmäärä sekä toimintaympäristön erityispiirteet. Arviossa huomioidaan lisäksi esimerkiksi eri ikäisten, oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevien ja maahanmuuttotaustaisten oppilaiden lukumäärät ja osuudet. Arviossa hyödynnetään monipuolisesti paikallista lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja elinoloja koskevaa seurantatietoa, jota on koottu myös oppilailta ja huoltajilta, opetushenkilöstöltä ja opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisilta.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tulee järjestää psykologi- ja kuraattoripalvelut sitovien mitoitusten mukaisesti. Terveydenhoitajien ja lääkärien palvelut tulee järjestää mitoitussuositusten mukaisesti.

Kouluterveydenhuollon henkilöstön mitoitussuositukset ovat seuraavat:

- Kouluterveydenhoidon terveydenhoitajien mitoitussuositus yhtä henkilötyövuotta kohti 460 oppilasta.
- Kouluterveydenhoidon lääkärien mitoitussuositus yhtä henkilötyövuotta kohti 2100 oppilasta.
- Oppilaitoskohtainen mitoitus opiskeluhuollon kuraattorille 670 oppilasta.
- Oppilaitoskohtainen mitoitus opiskeluhuollon psykologille 780 oppilasta.

Nämä mitoitussuositukset astuivat voimaan 1.8.2023 (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)).

Arvioon opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista (kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) kootaan tiedot kultakin koululta. Tiedot ilmoitetaan opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmassa opiskeluhuoltopalvelujen kaikkien ammattilaisten henkilötyövuosina.

Henkilöstömitoitukset

Yksikkö	Terveydenhoitajat	Kuraattorit	Psykologit	Lääkärit
Förskolan	Suositus toteutuu	Mitoitus lainmukainen	Mitoitus lainmukainen	Suositus toteutuu
Esiopetus	Suositus toteutuu	Mitoitus lainmukainen	Mitoitus lainmukainen	Suositus toteutuu
Aleksis Kiven koulu	Suositus toteutuu	Mitoitus lainmukainen	Mitoitus lainmukainen	Suositus toteutuu
Sjundeå svenska skola	Suositus toteutuu	Mitoitus lainmukainen	Mitoitus lainmukainen	Suositus toteutuu

13 Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi

Yhteisöllinen opiskeluhuolto on tärkeä osa perusopetuksen toimintakulttuuria ja sen kehittäminen edellyttää johtamista. Oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu oppilas- ja opiskelijahuoltolain 6 §:n (opetussuunnitelman mukainen ja opetuksen järjestäjän opiskeluhuolto) mukaisesti yhteisöllisen työn kokonaisuuteen. Tällä tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla seurataan ja kehitetään yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen, turvallisen ja esteettömän oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja oppimista sekä ehkäistään syrjäytymistä. Koulun henkilökunnalla on ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista.

13.1 Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Lakisääteiset tarkastukset tukevat opiskeluympäristön terveyden ja turvallisuuden edistämistä. Hyvät työ- ja oppimisolosuhteet luovat edellytykset koko esiopetus- ja kouluyhteisön hyvinvoinnille, työkyvyn säilyttämiselle sekä tulokselliselle oppimiselle. Oppilaan terveyden edistämiseksi on kouluyhteisön ja oppimisympäristön terveellisyys ja turvallisuus tarkistettava yhteistyössä opetushenkilöstön, oppilaiden, kouluterveydenhuollon, terveystarkastajan, työterveyshuollon, työsuojeluhenkilöstön ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Työolot tarkistetaan säännöllisesti myös työsuojeluviranomaisten toimesta.

Tarkastuksissa huomioidaan fyysiset työolot:

- Sisäilman laatu
- Oppilaiden ja opetushenkilöstön ergonomia ja kalusteiden laatu
- Tapaturmavaarat
- Tilojen siisteys ja siivouksen laatu

Tarkastuksessa käydään läpi opiskeluhuollon suunnitelma. Tarkastuksesta laaditaan raportti ja mahdollisesti havaituista puutteista ja niiden korjaamisesta laaditaan suunnitelma. Todettujen puutteiden korjaamista seurataan vuosittain. Esiopetus- ja kouluyhteisön ja työskentely-ympäristön tulee olla terveellinen, siisti, esteetön ja esteettisesti viihtyisä.

Oppilaiden hyvinvointiin ja viihtyvyyteen liittyviä asioita seurataan myös säännöllisillä kyselyillä. Oppilaiden ja yhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seurantatietoa muodostuu mm. kouluterveyskyselyistä, TEAviisarista, poissaolotiedoista sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselystä.

13.2 Poissaolojen suunnitelmallinen seuranta ja poissaoloihin puuttuminen

Lasten ja nuorten koulupoissaolot ovat huolestuttava ja vakava sekä usein vaikeasti hoidettava ilmiö. Poissaololla on taipumus nopeasti muodostua oppilaalle ratkaisumalliksi. Ne voivat hankaloittaa kouluun kiinnittymistä, opinnoissa etenemistä, sekä vaikuttaa oppilaan kaverisuhteisiin. Poissaoloilla on yhteys syrjäytymiseen ja mielenterveysongelmiin myöhemmin elämässä. Varhaisessa vaiheessa toteuttava monialainen yhteistyö verkoston kanssa auttaa löytämään ratkaisuja ongelmaan.

Ennaltaehkäisevän työn muotoja ovat mm:

- Toimintakulttuuri ja -ympäristö, joissa kaikki oppilaat haluavat olla läsnä.
- Yhteistyö huoltajien kanssa
- Yhteisöllinen opiskeluhuoltotyö
- Kiusaamista ennaltaehkäisevät toimenpiteet
- Oppimisvaikeuksien tunnistus, niiden mukainen opetus ja opetuksen tukipalvelut
- Aktiivinen poissaolojen seuraaminen koko koulupäivän ajan ja poissaolojen kirjaaminen Wilmaan.

Luokanvalvoja ja muut opettajat seuraavat oppilaiden poissaoloja ja merkitsevät ne päivittäin Wilmaan. Mikäli oppilaalle kertyy huolestuttavalla tavalla poissaoloja, tai oppilaan poissaolot ylittävät annetut rajat/ylittävät poissaolomallin mukaiset rajat, luokanvalvoja on yhteydessä huoltajiin ja selvittää heidän kanssa tilanteen. Tarvittaessa laaditaan yhteinen toimintasuunnitelma, jolla tilanne saadaan korjattua ja oppiminen turvattua. Oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava, että oppivelvollisuus tulee suoritettua. Oppilaan tehtävänä on huolehtia koulunkäynnistä työjärjestyksen mukaisesti. Huoltajalla on velvollisuus selvittää kaikki poissaolot. Huoltajat ilmoittavat etukäteen tiedossa olevista lapsensa poissaolosta esimerkiksi Wilman välityksellä. Poissaolojen ennaltaehkäisemiseksi koulut laativat yhteisen toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena on päästä puuttumaan mahdollisimman varhain poissaolojen taustalla oleviin ongelmiin yhdessä oppilaiden, huoltajien ja viranomaisverkostojen kanssa. Suunnitelman tavoitteena on:

- Puuttua poissaoloihin ajoissa syrjäytymisen ehkäisemiseksi
- Tarjota selkeä toimintamalli tilanteisiin, joissa oppilaan poissaolot ovat huolestuttavia
- Luoda yhteneväinen järjestelmä poissaoloihin puuttumiseen oppilaille, huoltajille ja opetus- sekä opiskeluhuoltohenkilöstölle.
- Kehittää poissaoloja ehkäisevää työtä
- Kehittää poissaoloja koskevaa verkostoyhteistyötä

Poissaolojen ennaltaehkäisy, suunnitelmallinen seuranta ja poissaoloihin puuttuminen kuvataan tarkemmin opetussuunnitelman luvussa 5.1.

13.3 Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäisemisen ja käyttöön puuttuminen

Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015) asettaa kunnalle velvoitteen tuottaa rakenteet, jotka mahdollistavat ehkäisevän päihdetyön tekemisen. Kunnassa tulee myös laatia vuosittain päivitettävä ehkäisevän päihdetyön toimintaohjelma. Ehkäisevä päihdetyö kattaa alkoholin, tupakan, huumausaineiden ja muiden päihtymiseen käytettävien aineiden sekä rahapelaamisen aiheuttamien haittojen ehkäisyn. Päävastuu ehkäisevästä päihdetyöstä kuuluu kunnalle, joka tekee yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Siuntion kunnan päihdeohjaaja kuuluu hyvinvointialueen koordinoimaan ehkäisevän päihdetyön asiantuntijaverkostoon ja antaa päihdeasioihin liittyen matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa siuntiolaisille nuorille.

Siuntion kunnan ehkäisevän päihdetyön vuosittainen toimintaohjelma laaditaan kaikkia ikäryhmiä koskevaksi. Toimintaohjelman osana on vuosikello, joka ohjaa ehkäisevään päihdetyöhön ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvää viestintää, jota pyritään toteuttamaan yhtäaikaisesti ja yhteistyössä eri toimialojen ja yksiköiden kanssa. Opiskeluhuolto toteuttaa esi- ja perusopetusikäisiin kohdistuvaa ehkäisevää päihdetyötä osana omaa toimintaansa yhteistyössä koulun sekä kunnan nuoriso- ja hyvinvointipalveluiden kanssa.

Terveydenhoitaja ottaa terveystarkastusten yhteydessä puheeksi päihteiden käytön aina 5- luokan, 7-luokan ja 8- luokan terveystarkastuksissa sekä tarpeen mukaan myös muissa terveystarkastuksissa. Perheen päihteiden ja tupakkatuotteiden käyttöä kartoitetaan myös 1, 5 ja 8-luokan laajoissa terveystarkastuksissa. Kun huoli lapsen/nuoren päihteiden käytöstä herää suositellaan ajanvarusta terveydenhoitajalle. Terveydenhoitaja voi käyttää apuna lopettamisessa motivoivaa keskustelua lapsen/nuoren kanssa tai tehdä mini-intervention tupakoinnin ehkäisyn ja lopettamisen tukemiseksi. Tarpeen mukaan voidaan varata myös lääkäriaika koululääkärille. Lisäksi myös kuraattori ja psykologi huomioivat nuorten kanssa työskennellessään päihteiden käytön ja ohjaavat tarpeen mukaan avun piiriin.

14 Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimenpiteet opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus. Turvallisuuden varmistaminen edellyttää opetuksen järjestäjältä suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, yhteistä valmistelua ja yhteisten toimintatapojen luomista koulujen kanssa. Opetuksen järjestäjä perehdyttää henkilöstönsä ja opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaiset toimintatapoihin erilaisissa ongelmatilanteissa sekä huolehtii tiedottamisesta ja suunnitelmien päivityksestä.

<u>Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä</u>

Opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmassa kuvataan erikseen toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin

puuttumiseksi sekä jälkiseurannan edellyttämät käytänteet. Suunnitelmassa kuvataan opettajan tai rehtorin velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Lisäksi kuvataan toimintatavat tukea tarvitsevan oppilaan (teon kohde ja tekijä) ohjaamiseksi opiskeluhuoltopalveluihin. Kuvaus yhteistyöstä huoltajien kanssa sekä viranomaisyhteistyö ml. toimintatavat koskien ilmoitusvelvollisuutta sosiaalitoimeen ja/tai poliisille ovat osa suunnitelmia. Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on liitetty opiskeluhuoltosuunnitelman liitteeksi.

15 Kriisisuunnitelma

Opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmaan sisältyy kriisisuunnitelma, jossa kuvataan toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. Suunnitelmassa kuvataan kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat kriisitilanteissa sekä toimintavalmiuksien harjoittelu. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan tämän kokonaisuuden johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako. Suunnitelmassa kuvataan sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä opetuksen järjestäjän ja koulun välisen tiedottamisen periaatteet. Suunnitelma valmistellaan yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset sekä psykososiaalisen tuen järjestämisen periaatteet.

Opetuksen järjestäjän kriisisuunnitelma jakautuu Siuntiossa kieliryhmittäin:

- Aleksis Kiven koulu + suomenkielinen esiopetus
- Sjundeå svenska skola + svenska förskolan

Kriisisuunnitelmat ovat tarkoitettu yksiköiden sisäiseen käyttöön eikä niitä julkaista.

16 Opiskeluhuollon yhteistyötahot

Siuntion kunnan opiskeluhuollon keskeiset yhteistyötahot ovat:

- Hyvinvointialueen järjestämät perusterveydenhuollon palvelut
    - terveyskeskuspalvelut
    - hammashoitopalvelut
    - neuvolapalvelut
    - puhe-, toiminta- ja fysioterapiapalvelut

- Hyvinvointialueen järjestämät sosiaalipalvelut
    - vammaispalvelut
    - sosiaalityö
    - perheneuvola
    - perhetyö
    - lastensuojelupalvelut
    - mielenterveys- ja päihdepalvelut

- Erikoissairaanhoito

- Nuorisopalvelut
    - Koulunuorisotyö
- Poliisi

17 Toiminnan arviointi, ohjaus ja valvonta

17.1. Toiminnan arviointi

Koulutuksen järjestäjän on seurattava opiskeluhuoltosuunnitelman toteutumista oppilaitoksissa ja tarkistettava sitä tarvittaessa. Siuntion kunta arvioi opiskeluhuollon toteutumista ja vaikuttavuutta yhteistyössä kunnan opetustoimen ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa. Koulutuksen järjestäjän on arvioitava opiskeluhuollon toteutumista ja vaikuttavuutta yhteistyössä kunnan opetustoimen ja hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen kanssa sekä osallistuttava ulkopuoliseen opiskeluhuoltoa koskevaan arviointiin. Opetushallitus ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos seuraavat yhteistyössä opiskeluhuollon toteutumista ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti. Arvioinnin keskeiset tulokset on julkistettava. (29.6.2021/633)

Koulutuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä toimitettava opetushallintoviranomaiselle sekä Terveyden- ja hyvinvoinnin laitokselle opiskeluhuollon valtakunnallisessa arvioinnissa, kehittämisessä, tilastoinnissa ja seurannassa tarvittavat tiedot.

Yksiköt arvioivat opiskeluhuoltotoimintaa ja yhteisöllistä hyvinvointityötä lukuvuosien päätteeksi laadittavissa toimintakertomuksissa. Arvioinnin tukena käytetään perusopetuksen laatukriteeristöä.

17.2 Toiminnan valvonta

Siuntion kunta vastaa yhteistyössä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa opiskeluhuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta.

Aluehallintovirastolla on oikeus oma-aloitteisesti ottaa tutkittavaksi, onko koulutuksen järjestäjä järjestänyt 6 §:ssä tarkoitetun opiskeluhuollon tämän lain mukaisesti. (14.12.2017/886)